

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 12. marca 1856.

Graška asekuracija proti ognju

v preteklem letu 1855.

Iz izkazka, ki ga je vodstvo graške asekuracije proti ognju ravno na svetlo dalo, se vidi, da v preteklem letu 1855 je iz novega 2002 gospodarjev k nji pristopilo in sicer 100 več kakor predlanskim: iz Štajarskega 1109, iz Krajnskega 483, iz Koroškega pa 410.

Bilo je lani 4633 pohištrev zavarovanih za 2.606.100 fl. zavarovane vrednosti, za 3.496.625 fl. pa klasne vrednosti. Celo premoženje pa, ki je bilo lansko leto pri imenovani asekuraciji zavarovano, je znašalo 71 milijonov 830.325 goldinarjev.

Povernila je lani pogorelcem v vsem skupaj 148.079 fl. in 48 kr., in sicer: Štajarcem 82.038 fl. 47 kr., Korošcem 48.011 fl. 59 kr., Krajncem pa 18.029 fl. in 2 kr.

Letošnja tarifa je postavljena na 15 krajcarjev od 100 goldinarjev. To plačilo se mora tudi letos kakor vsako leto do konca tega mesca sušca, to je, zadnji čas 10 dni po sv. Jožefu upravnikom te asekuracije odrajtati. Kdor ta čas plačilo zamudi, je sam kriv, ako pogori pa povračila ne dobí.

S pomočjo te asekuracije se je bilo lansko leto 362 pohištrev, ki so bile s slamo krite, s ceglom pokrilo, 7 so jih pa s škerlmi, eno s kositarjem, 14 pa s škodlami pokrili. Napravilo se je tudi 219 zidanih opažev, 44 varnih dimnikov, 36 strelovodov; 139 pohištrev pa se je na bolji in prostorniši kraj prestavilo.

Gospodarjem na Štajarskem, Koroškem in Krajnskem, za ktere je vzajemna graška asekuracija napravljena, podajamo vsakoletni izkazek preteklega leta z živo željo: da bi vsako leto več gospodarjev zavarovalo svoje pohištva in da bi kadaj mogli reči: „vsi naši gospodarji spijo mirno ponoči, ker vsi imajo, ako bi jih utegnila nesreča ognja zadeti, svoje poslopja zavarovane!“

Kako naj se blago za kupčijo in prodaj napravlja.

Blago naj bode dobro, da se kupec ne ogoljufa; cena naj bo poštena, to je, toliko, kolikor je blago res vredno. To so že stare pravila poštenega kupčijstva. Od teh ne bomo tedaj govorili. Mislimo, da bi povsod imele biti podlaga tudi dandanašnje kupčije. Omeniti pa hočemo še nekaterih pripomočkov, po katerih se zamore kupčija pospešiti in prodajavcu, naj je obertnik ali kmetijsk gospodar, pridobiti dobro ime.

Pervi pripomoček. Cena naj bo kolikor moč nizka pa vendar taka, da zamore izdelovavec blaga pošten dobiček nakloniti tudi tistim, ki ga kupujejo in ga spet naprej prodajajo, da tudi oni zamorejo živeti. Iz tako imenovane „perve roke“ ne morejo vsi ljudje vsega blaga kupovati; treba je tako rekoč skor povsod posrednikov. Pri kupčiji velja sedaj pravilo: „z majhnim dobičkom pa več prodati“; to se pravi z drugimi besedami „dnar večkrat obračati“. Kdor prodá kakošno blago, da ima pri 100 goldinarjih 6 gold. dobička in ga zategavoljo hitro spečá, da v tem času, ko ga kdo drug tudi za 100 gold. prodá z 10

gold. dobička, ga že on v drugo spet za 100 gold. prodá — tak si bo več zaslužil, čeravno svoje blago ceneje prodaja. Se vé da to veljá le od obertnikov in rokodelcov, ne pa od kmetijskega gospodarja, kteremu ne rasteta pšenica ali krompir tako hitro, kakor se olarju (pivarju) dela ol (pivo), kteri po hitro spečani eni kuhi kmali drugo nastavi itd.

Drugi pomoček. Treba je blago svoje svetu dobro razglasiti. Časniki, kteri nosijo oznanila deleč po svetu, so dandanašnji poglavitni pripomoček, po kterem si prodajavec privabi kupcov iz bližnjih in daljnih krajev. Tudi za tega voljo je že treba, da se tako imenovanim „drugim rokam“ dovoli kaj več dobička, da zamorejo one potem blago oznanovati po časnikih in da jih ne zadržujejo tiskarni stroški. Vémo, da tû in tam kdo poreče „dobro blago se samo hvali in ne potrebuje trobente, da ga razglasuje po svetu“. Res je to večkrat, ali vselej ne. Kdor ne vé, da se to tû in tam kupi, ga tudi ne more kupiti.

Tretji pomoček. Blagu, ki se prodaja, naj se dá vselej tudi od zunaj že lična podoba. Blago lično na videz postavljati, je važen pripomoček dobri kupčiji: ličnost vabi kupce, jim dela veselje ga kupiti, jim dela zaupanje do prodajavca. Al nihče naj ne misli, da naj bode to le sleparija, da od zunaj ali na verhu naj bo blago lepo, od znotraj in spodej pa slabo. Poštenost terja, da je blago skoz in skoz enako in dobro, ne le tam, kjer ga oči kupca vidijo. Ličnost ne smé biti zakrivalo slabega blaga, ampak le unanja oprava dobre notranje robe. Blago lično na videz postavljati, je umetnost, v kteri so Angleži in Francozi mojstri, Nemci pa še precej nemarni. Ako se angležkemu fabrikantu, naj je suknar, platnar ali kaj družega, naključí kterikrat, da mu kak kos blaga ni po volji se naredil ali da se mu je v njem tam pa tam kaj pokazilo, ne bo on pokváre nikoli skrival; pri glavini bo on to vselej zaznamoval in zatega voljo tudi ceno nižje postavil. Čeravno tako tudi pošteni nemški fabrikantje delajo, ravnaajo pa nasproti drugi ravno narobe; če je, na priliko, v blagu kje kakošna luknja, jo zadelajo kolikor morejo, in če ne meri kos navadne mere, ne povejo od tega ničesa. Tako ravnanje pa ne dela zaupanje do fabrikanta, ker se kupec ne more zanašati, da je blago čisto in mera poštena. Naj bi bili Angleži in Francozi o tem vsim fabrikantom in obertnikom v izgled, ker poštenost je prva podlaga stanovitno srečnega tergovstva. (Ind. u. Gew. Bl.)

Gospodarske skušnje.

(Šetine, njih korist, naprava, beljava itd.) Šetine so, kakor je znano, za mnogotero rabo. Naj bolje so šetine iz tako imenovanih griv, to je, tiste, ki prešiču rastejo po herbtu; kertačarji, čevljarji itd. jih naj dražje plačujejo; pa tudi druge šetine so kupčijsko blago. Navadno se zaklani prešič popari in potem ogara; tako poparjene šetine so pa malo vredne in se slabeje prodajajo od nepoparjenih, ker niso več krepko pružive. Lahko se dobé od živega prešiča drugač. Prešič se guli mesca rožnika in malega serpana (julija) in tako zgubiva tako imenovane zrele šetine. Takrat kaj dobro dé pre-